

2. การจัดองค์ประกอบศิลป์

2.1 ความสมดุล

“ผู้ชาย” เป็นภาพจิตรกรรมที่มีการจัดสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) โดยมีวงกลมสีขาวเป็นจุดศูนย์กลาง

2.2 จุดเด่น

วงกลมสีขาวเป็นจุดเด่นของภาพ วางอยู่ในตำแหน่งกึ่งกลางภาพ

2.3 จังหวะ

พื้นผิวของรูปทรงแสดงเป็นพื้นที่สีเหลี่ยมวางเรียงกันเป็นจังหวะสลับกัน

2.4 สัดส่วน

“ผู้ชาย” เป็นภาพที่แบ่งพื้นที่ออกเป็นสามส่วน คือ ส่วนแรกเป็นพื้นที่ส่วนที่แสดงรูปทรงในแนวตั้ง ส่วนที่สองเป็นพื้นที่สีเหลี่ยมสีแดงในแนวตั้งวางอยู่หลังรูปทรง และส่วนที่สาม เป็นส่วนของพื้นที่ว่าง ซึ่งมีเฉพาะด้านซ้ายและด้านขวา

2.5 ทิศทาง

องค์ประกอบของภาพทั้งหมดมีทิศทางในลักษณะในแนวตั้ง รวมทั้งการเคลื่อนไหวของสายตาบนพื้นที่ว่าง มีลักษณะเป็นแนวตั้งเช่นเดียวกันเนื่องจากมีพื้นที่เหลือเพียงเล็กน้อยทำให้เกิดเป็นสีเหลี่ยมในแนวตั้งโดยไม่มีพื้นที่ว่างช่วงบนและล่าง

2.6 ความกลมกลืนและความตัดกัน

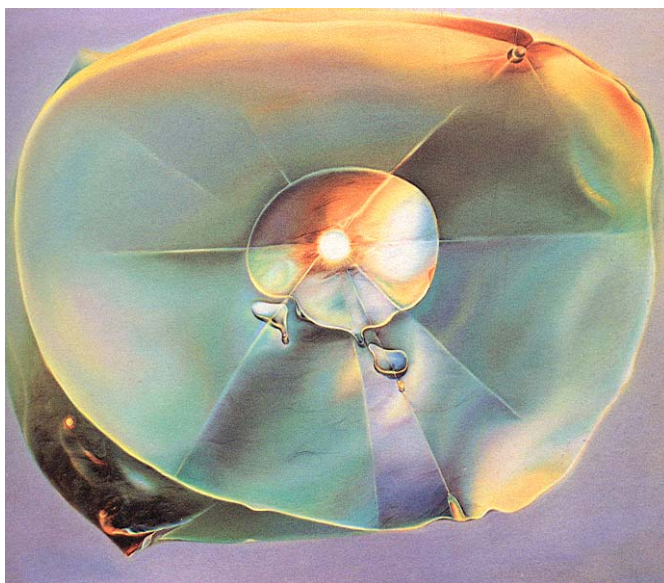
เป็นจิตรกรรมที่มีความกลมกลืนของรูปทรง และเกิดความกลมกลืนจากสภาพสีส่วนรวม (Tonality of Colour) ที่แสดงความมืดและสว่างที่กลมกลืนกัน

2.7 เอกภาพ

ความกลมกลืนของรูปทรงในการวางองค์ประกอบ และการให้โทนสีที่เหมาะสมทำให้ภาพจิตรกรรมมีความเป็นเอกภาพ

3. สรุปเนื้อหาเชิงปรัชญาศิลปะ

ศิลปินได้สร้างสรรค์ภาพจิตรกรรมนี้เพื่อแสดงออกความจริงในธรรมชาติที่เกี่ยวข้องผู้ชาย โดยใช้รูปทรงแทนสัญลักษณ์ของเพศชาย ในลักษณะเหมือนหุ่นที่สลักจากหิน สร้างจุดเด่นด้วยวงกลมสีขาวอยู่ในระดับอก เพื่อสื่อสิ่งที่อยู่ภายในหรือธรรมชาติของความเป็นผู้ชาย

ภาพประกอบที่ 64 ชื่อภาพ **ใบบัว** (2521) ผลงานสีน้ำมันบนผ้าใบขนาด 109X 130 ซม.

1. ลักษณะทั่วไปและรูปแบบ

“ใบบัว” เป็นรูปใบบัวในมุมมองที่มองจากด้านบน ทำให้มองเห็น น้ำที่ขังอยู่กึ่งกลางใบบัว ใบบัวมีลักษณะรูปทรงกลมสี่เหลี่ยมผืนผ้า ส่วนขอบด้านบนเป็นสีเหลืองสดมีหยดน้ำใส ๆ เกาะอยู่ ส่วนขอบ ศูนย์กลางของใบบัวมีลักษณะของน้ำและหยดน้ำและวงกลมสีขาวตัดกับขอบสีเหลือง รอบนอกวงกลม มีแนวเส้นออกจากศูนย์กลางตรงวงกลมสีขาว แสดงลักษณะทั่วไปของใบบัว ส่วนพื้นหลัง (Background) เป็นสีครามสดใส

“ใบบัว” เป็นภาพที่มีรูปแบบกึ่งนามธรรม (Semi Abstract) ที่แสดงองค์ประกอบของรูปทรงในธรรมชาติ โดยเน้นด้านความอารมณ์และความรู้สึกมากกว่าแสดงความเหมือนจริง

2. การจัดองค์ประกอบศิลป์

2.1 ความสมดุล

“ใบบัว” เป็นภาพจิตรกรรม ที่มีการจัดสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) โดยมีวงกลมสีขาวกึ่งกลางภาพเป็นจุดศูนย์กลาง

2.2 จุดเด่น

วงกลมสีขาวกึ่งกลางภาพมีแสงรัศมีและเส้นสีเหลืองเป็นจุดเด่นหลักของภาพ ส่วนของขอบใบบัว ด้านบนเป็นจุดเด่นรอง

2.3 จังหวะ

“ใบบัว” เป็นภาพที่มีจังหวะขององค์ประกอบแบบเคลื่อนไหว

2.4 สัดส่วน

“ใบบัว” เป็นภาพที่แสดงองค์ประกอบของภาพโดยแบ่งพื้นที่ออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่เป็นรูปทรงใบบัว มีน้ำอยู่บริเวณกึ่งกลางใบบัวในลักษณะที่ทับซ้อนกับวงกลมสีขาว และส่วนที่เป็นพื้นที่ว่างด้านหลัง ซึ่งมีอยู่ รอบ ๆ รูปทรง โดยมีพื้นที่ด้านล่างมากกว่าพื้นที่ด้านบนและด้านข้าง

2.5 ทิศทาง

องค์ประกอบของใบบัวมีรูปทรงในลักษณะกลม โดยมีพื้นที่ว่างอยู่รอบๆ ทำให้เกิดทิศทางการเคลื่อนไหวในลักษณะวนรอบศูนย์กลาง ส่วนกึ่งกลางใบบัวมีแนวเส้นที่ออกจากศูนย์กลางทำให้มีทิศทางการเคลื่อนไหวในลักษณะเป็นรัศมีออกจากศูนย์กลาง

2.6 ความกลมกลืนและความตัดกัน

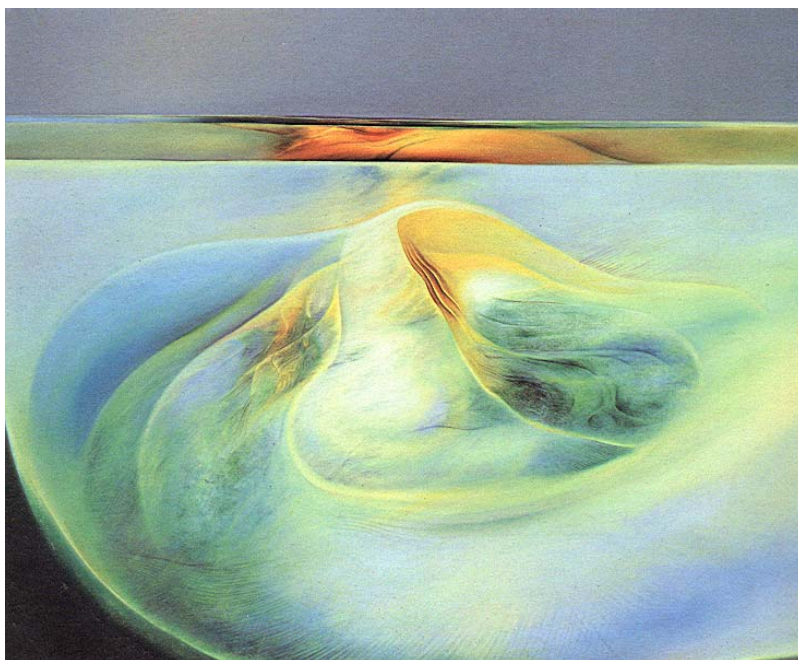
“ใบบัว” เป็นภาพที่มีความกลมกลืนของรูปทรงที่มีลักษณะกลม ทั้งส่วนที่เป็นใบบัวและส่วนที่เป็นน้ำที่ซึ้งกึ่งกลางใบบัว โดยแสดงความตัดกันด้วยแนวเส้นรัศมีที่ออกจากกึ่งกลางใบบัว และเป็นภาพที่มีความกลมกลืนจากสภาพสีส่วนรวมที่มีความสดใสและเป็นสีโทนเย็น โดยแสดงความตัดกันด้วยสีเหลืองสดซึ่งเป็นสีโทนร้อน

2.7 เอกภาพ

ความกลมกลืนของรูปทรงในการวางองค์ประกอบ และการให้โทนสีที่เหมาะสมทำให้เป็นภาพจิตรกรรมที่มีความเป็นเอกภาพ

3. สรุปเนื้อหาเชิงปรัชญาศิลปะ

ศิลปินได้สร้างสรรค์ภาพจิตรกรรมนี้เพื่อแสดงออกซึ่งอารมณ์และความรู้สึกภายในจิตผ่านรูปแบบธรรมชาติ สื่อถึงความประทับใจลักษณะของใบบัวที่น้ำไม่อาจซึมผ่านผิวได้ และสีอันของแสงที่ตกกระทบพื้นผิวของ ใบบัวทำให้เกิดความงามและความกลมกลืน และศิลปินอาจต้องการสื่อถึงสัญลักษณ์ของธรรมะ

ภาพประกอบที่ 65 ชื่อภาพ **ทิพย์แห่งทะเล** (2521) ผลงานสีน้ำมันบนผ้าใบขนาด 109×130 ซม.

1. ลักษณะทั่วไปและรูปแบบ

“ทิพย์แห่งทะเล” เป็นภาพแสดงแนวคลื่น และการเคลื่อนไหว ของทะเลในลักษณะ หมุนวนรอบศูนย์กลาง โดยแสดงองค์ประกอบของสีในลักษณะที่สลับกันระหว่างสีเหลือง เขียวและ สีฟ้า ในทิศทางที่เคลื่อนไหวแบบอิสระ จุดศูนย์กลางเป็นลักษณะริ้วเส้นสีเหลืองเป็นแนวคลื่น พื้นกลาง (Middle ground) เป็นแนวเส้นนอนสีเขียวสลับเหลืองยาวตลอดจากด้านซ้ายถึงด้านขวา ส่วนของพื้นหลัง (Background) เป็นท้องฟ้าสีครามผสมกับบรรยากาศของสีเขียวซึ่งเป็นสีส่วนรวม มุมซ้ายด้านล่างเป็นแนวขอบทะเลสีดำทำให้เกิดเป็นมิติความลึกของภาพ

“ทิพย์แห่งทะเล” เป็นภาพจิตรกรรมที่มีรูปแบบกึ่งนามธรรม (Semi Abstract) แสดง ลักษณะและเรื่องราวของทะเล โดยตัดทอนรูปลักษณะความเป็นจริงตามรูปแบบธรรมชาติ

2. การจัดองค์ประกอบศิลป์

2.1 ความสมดุล

“ทิพย์แห่งทะเล” เป็นภาพจิตรกรรม ที่มีการจัดสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) โดยมีแนวคลื่นน้ำวนกึ่งกลางภาพเป็นจุดศูนย์กลาง

2.2 จุดเด่น

ลักษณะของคลื่นน้ำวน เป็นจุดเด่นหลักของภาพ และมีแนวเส้นนอนสีส้มเหลืองด้านบน เป็นจุดเด่นรอง

2.3 จังหวะ

ส่วนของพื้นน้ำทะเลมีแนวคลื่นน้ำวน ทำให้เกิดจังหวะแบบเคลื่อนไหว ส่วนแนวเส้นสีเหลืองส้มด้านบนมีจังหวะแบบสลับกันกับพื้นที่ว่างด้านบนของภาพ คือสลับในเรื่องของขนาดและสีที่แตกต่างกัน

2.4 สัดส่วน

“ทิพย์แห่งทะเล” เป็นภาพที่มีแบ่งพื้นที่ออกเป็นสามส่วนคือ ส่วนแรกเป็นท้องฟ้าอยู่ด้านบนสุดของภาพ ส่วนที่สองเป็นน้ำทะเล ซึ่งแบ่งออกเป็นสองลักษณะ คือแนวเส้นนอน และแนวน้ำวน และส่วนที่สามเป็นพื้นที่ว่างซึ่งมีเฉพาะมุมซ้ายล่างและขวาล่างเพียงเล็กน้อย

2.5 ทิศทาง

องค์ประกอบที่เป็นท้องฟ้า และทะเลที่ติดกับท้องฟ้ามีทิศทางในแนวนอน ส่วนของน้ำวนมีทิศทางการเคลื่อนไหวในลักษณะวนรอบศูนย์กลาง

2.6 ความกลมกลืนและความตัดกัน

“ทิพย์แห่งทะเล” เป็นภาพที่มีความกลมกลืนที่เกิดจากองค์ประกอบของแนวเส้นคลื่นที่เคลื่อนไหวแบบอิสระ โดยมีความตัดกันด้วยแนวเส้นนอน และเป็นภาพที่มีความกลมกลืนจากสภาพของสีส่วนรวม ที่มีความสดใส โดยมีความตัดกันจากสีดำของพื้นที่ว่าง

2.7 เอกภาพ

“ทิพย์แห่งทะเล” เป็นภาพที่มีเอกภาพที่เกิดจากความกลมกลืนของแนวเส้นที่ประกอบเป็นรูปทรง และการให้โทนสีที่เหมาะสม

3. สรุปเนื้อหาเชิงปรัชญาศิลปะ

ศิลปินได้สร้างสรรค์ภาพจิตรกรรมนี้เพื่อแสดงออกถึงมโนคติภายในจิตใจ ที่มองเห็นสัจธรรมของธรรมชาติ โดยสื่อเนื้อหาของธรรมผ่านรูปแบบธรรมชาติในลักษณะกึ่งนามธรรม แสดงความเคลื่อนไหวความนิ่งและความสงบของทะเลด้วยสีล้วนที่สดใส ศิลปินใช้เส้นนอนเป็นจำนวนมากเพื่อแสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่กว้างขวางของทะเล

ภาพประกอบที่ 66 ชื่อภาพ อ่าวคันทันกระได (2521) ผลงานสีน้ำมันบนผ้าใบขนาด 109X 130 ซม.

1. ลักษณะทั่วไปและรูปแบบ

“อ่าวคันทันกระได” เป็นภาพทิวทัศน์ของทะเลบริเวณอ่าวคันทันกระได เห็นแนวขอบฟ้า ภูเขา และทะเล ในลักษณะมุมมองจากที่สูง เบื้องล่างเห็นเรือสีลำจอดอยู่ตามแนวริมหาด แสดงบรรยากาศของท้องฟ้าแบบสลัวในลักษณะเหมือนตอนเช้ามืดที่รอดวงอาทิตย์สาดแสง มีแนวแสงส่องผ่านในลักษณะเฉียงจากซ้ายของภาพถึงด้านขวา แนวเส้นขอบฟ้ามุมขวาบน เป็นสีเหลืองสว่างสลัวด้วยสีส้มและคราม

“อ่าวคันทันกระได” เป็นภาพจิตรกรรมที่มีรูปแบบกึ่งนามธรรม (Semi Abstract) แสดงทิวทัศน์และเรื่องราวของทะเล ในลักษณะที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกมากกว่า แสดงความเหมือนจริง

2. การจัดองค์ประกอบศิลป์

2.1 ความสมดุล

“อ่าวคันกระได” เป็นภาพจิตรกรรม ที่มีการจัดสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) โดยมีแนวชายหาดเป็นจุดศูนย์กลาง

2.2 จุดเด่น

แนวชายหาดที่มีแนวแสงสีเหลืองอ่อนเป็นจุดเด่นหลัก แนวภูเขาหมุ่ขาวบนเป็นจุดเด่นรอง

2.3 จังหวะ

องค์ประกอบทั้งหมดของภาพมีจังหวะแบบเคลื่อนไหว

2.4 สัดส่วน

“อ่าวคันกระได” เป็นภาพที่จัดแบ่งพื้นที่ออกเป็นสามส่วนคือ ส่วนแรกเป็นพื้นน้ำ แสดงเป็นแนวหน้าผาหินสีน้ำเงินเข้มอยู่ส่วนล่างของภาพ ส่วนที่สองเป็นพื้นกลาง แสดงส่วนที่เป็นทะเล ชายหาดภูเขาและพื้นดิน ส่วนที่สามเป็นพื้นพื้นหลังแสดงเป็นแนวภูเขาและท้องฟ้า

2.5 ทิศทาง

ส่วนของท้องฟ้าและแนวภูเขาสีน้ำเงินอ่อนมีทิศทางการเคลื่อนไหวในแนวนอน แนวชายหาดมีทิศทางการเคลื่อนไหวในแนวทะแยง และส่วนของหน้าผามีทิศทางการเคลื่อนไหวในแนวนอน

2.6 ความกลมกลืนและความตัดกัน

“อ่าวคันกระได” เป็นภาพที่มีความกลมกลืนของรูปทรงและแนวเส้นที่ให้ความรู้สึกถึงการเคลื่อนไหวมีความ โดยแสดงความตัดกันด้วยแนวแสงสีเหลืองอ่อนที่มีแนวเฉียงจากซ้ายมาทางขวาด้านล่างซึ่งมีแนวเส้นที่ตรงและมีความขัดแย้งกัน และเป็นภาพที่มีความกลมกลืนจาก

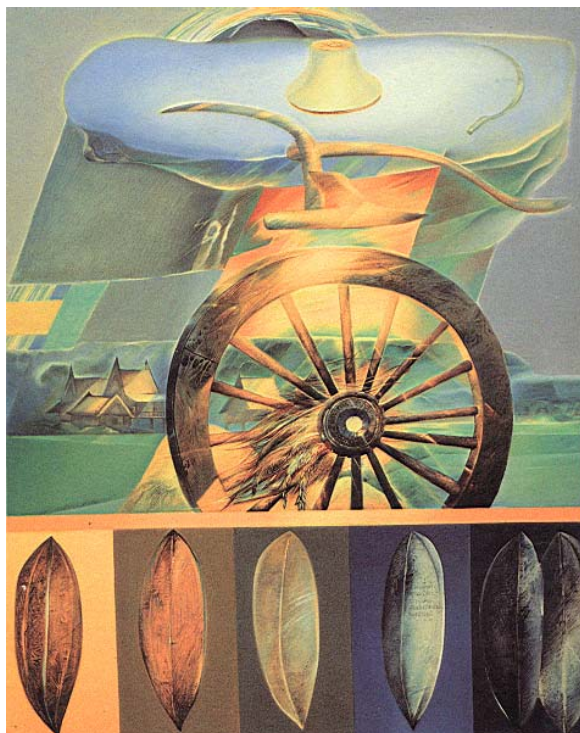
การให้สีส่วนรวมที่แสดงความมืดและสว่างอย่างประสานสัมพันธ์กันตลอดทั้งภาพ โดยมีสีเหลืองสดแสดงความแตกต่างจากสีส่วนรวม

2.7 เอกภาพ

ความกลมกลืนของรูปทรงและแนวเส้น และการให้โทนสีที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างกลมกลืนทำให้ภาพจิตรกรรมมีความเป็นเอกภาพและน่าสนใจ

3. สรุปเนื้อหาเชิงปรัชญาศิลปะ

ศิลปินได้สร้างสรรค์ภาพจิตรกรรมนี้เพื่อถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกของศิลปินที่ได้สัมผัสโดยตรงกับธรรมชาติ แสดงออกมาเป็นภาพทิวทัศน์ในลักษณะกึ่งนามธรรม แสดงแสงและเงาการเคลื่อนไหวของอากาศและความเงิบสงบของทะเลที่กว้างใหญ่ เพื่อสื่อถึงอารมณ์สุนทรีย์ภาพแก่ผู้ชมภาพ

ภาพประกอบที่ 67 ชื่อภาพ **พลังการผลิต** (2522) ผลงานสีน้ำมันบนผ้าใบขนาด 111×137 ซม.

1. ลักษณะทั่วไปและรูปแบบ

“พลังการผลิต” เป็นภาพที่แสดงรูปแบบของความเป็นชาวนา เช่น เกวียน คันไถ หมวก ชาวนา คันไถ และเมล็ดข้าว แบ่งองค์ประกอบของภาพออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนบนเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของภาพ สะท้อนสภาพชนบทและวิถีชีวิตของชาวนาด้วยองค์ประกอบของ เกวียน และรวงข้าว ตั้งอยู่บริเวณกึ่งกลางภาพ ข้างบนเป็นรูปเกวียน และหมวก พื้นหลังด้านซ้ายมีเรือนไทย องค์ประกอบของสีเป็นโทนเขียวและเหลือง ส่วนที่สองคือส่วนที่อยู่ด้านล่างของภาพ ซึ่งแบ่งและแยกออกมาเป็นสัดส่วนต่างหากจากส่วนบน แสดงรูปเมล็ดข้าวหลากสีในแนวตั้ง ในลักษณะไล่โทนสีด้วยพื้นหลังและเมล็ดข้าว โดยแบ่งออกเป็นห้าช่องด้วยกัน คือ จากพื้นสีเหลืองสดด้านซ้าย พื้นสีเหลืองเขียว สีเขียวแก่ สีน้ำเงิน และสีดำสนิททางด้านขวา

“พลังการผลิต” เป็นภาพที่มีรูปแบบกึ่งนามธรรม (Semi Abstract) ที่แสดงออกโดยให้ความสำคัญกับความรู้สึกมากกว่าการให้ความสำคัญกับรูปแบบธรรมชาติ

2. การจัดองค์ประกอบศิลป์

2.1 ความสมดุล

“พลังการผลิต” เป็นภาพจิตรกรรม ที่มีการจัดสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) โดยมีขอบล้อเกวียนที่มีสีเหลืองเป็นจุดกึ่งกลาง

2.2 จุดเด่น

ขอบล้อของเกวียนสีเหลืองสด เป็นจุดเด่นหลักของภาพ โดยมีคันไถเป็นจุดเด่นรอง

2.3 จังหวะ

ส่วนของล้อเกวียนมีจังหวะแบบซ้ำๆ กัน คันไถมีจังหวะการแบบเคลื่อนไหว ส่วนที่อยู่ด้านล่างของภาพมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็นส่วนเป็นจังหวะแบบซ้ำๆ กัน ของพื้นที่สีเหลือง แต่ใช้แนวสีที่เพิ่มความเข้มจากซ้ายไปทางขวาทำให้เกิดการเคลื่อนไหวแบบเพิ่มพัฒนา ส่วนบนของภาพมีท้องฟ้าและแนวเมฆมีจังหวะแบบเคลื่อนไหว

2.4 สัดส่วน

“พลังการผลิต” เป็นภาพที่แบ่งพื้นที่ภาพออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนบนซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของภาพแสดงเรื่องราวและองค์ประกอบที่เป็นล้อเกวียน คันไถ หมวกชาวนา เคียว เรือไทย รวงข้าว และพื้นที่ว่าง และส่วนล่างแสดงรูปทรงของเมล็ดข้าวในแนวตั้ง โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็นสัดส่วนเท่ากัน แต่ให้สีของพื้นที่ที่แตกต่างกัน คือจากสีโทนสว่างด้านซ้ายไปสู่สีโทนมืดทางด้านขวา ซึ่งทั้งสองส่วนระหว่างส่วนบนกับส่วนล่างแยกออกด้วยแนวเส้นสีเหลือง

2.5 ทิศทาง

พื้นที่ส่วนล่างมีทิศทางของเมล็ดข้าวเปลือกในแนวตั้ง พื้นที่ส่วนบนที่เป็นองค์ประกอบของล้อเกวียนมีทิศทางหมุนรอบศูนย์กลาง องค์ประกอบด้านบนมีทิศทางในแนวนอนและในแนวทะแยง ส่วนที่เป็นพื้นกลาง ประกอบด้วยเรือไทยและแนวของภูเขาที่มีทิศทางในแนวนอน

2.6 ความกลมกลืนและความตัดกัน

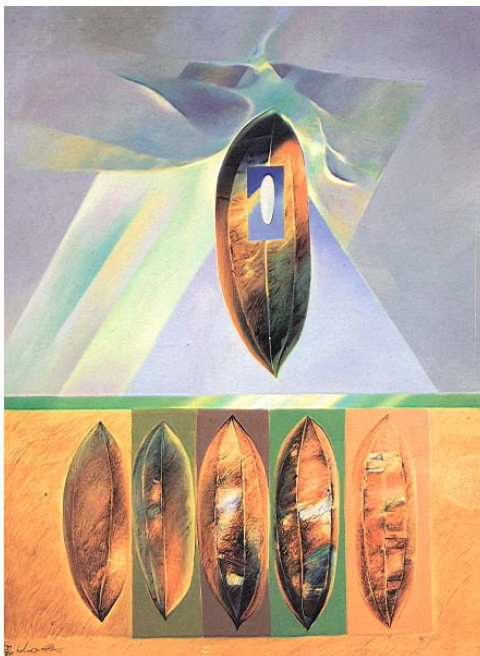
“พลังการผลิต” เป็นภาพจิตรกรรมที่มีความกลมกลืนของรูปทรงในลักษณะผสมผสาน การเคลื่อนไหว ซึ่งมีทั้งเคลื่อนไหวในแนวตั้ง แนวนอน และในแนวทะแยง โดยมีความตัดกันด้วยองค์ประกอบส่วนล่างของภาพที่แยกออกมาจากองค์ประกอบส่วนบนของภาพ และเป็นภาพที่มีความกลมกลืนจากสภาพสีส่วนรวม ที่ให้โทนสีที่กลมกลืนด้วยสีเขียวและสีเหลืองในลักษณะผสมผสานสัมพันธ์กัน

2.7 เอกภาพ

ความกลมกลืนในการผสมผสานรูปทรงที่หลากหลายในการจัดองค์ประกอบ และการให้โทนสีที่เหมาะสมทำให้เป็นภาพจิตรกรรมที่มีความเป็นเอกภาพ

3. สรุปเนื้อหาเชิงปรัชญาศิลปะ

ศิลปินได้สร้างสรรค์ภาพจิตรกรรมนี้จากอารมณ์ความรู้สึก เพื่อแสดงออกความจริงในธรรม โดยใช้รูปแบบธรรมชาติสีภาพด้วยล้อเกวียน เมล็ดข้าวเปลือก คันไถ เรือไทย และเคียว ด้วยรูปแบบกึ่งนามธรรม เป็นสัญลักษณ์และตัวแทนของชาวนาในชนบทไทยที่ศิลปินต้องการให้สังคมไทยได้หวนกลับมาเห็นคุณค่าของเกษตรกรรม การปลูกข้าว ชาวนาซึ่งเป็นกระดูกสันหลังของประเทศ ไม่ฟุ้งเฟ้อตามกระแสเทคโนโลยี

ภาพประกอบที่ 68 ชื่อภาพ ข้าวเปลือกคุณธรรม (2522) ผลงานสีน้ำมันบนผ้าใบ ขนาด 111 X 137 ซม.

1. ลักษณะทั่วไปและรูปแบบ

“ข้าวเปลือกคุณธรรม” เป็นภาพที่แสดงรูปเมล็ดข้าวเปลือกหลากสีในแนวตั้ง โดยแบ่งองค์ประกอบของภาพออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนบนเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของภาพมีรูปเมล็ดข้าวเปลือก สีเหลืองสลบเขียวอยู่กลางภาพ ส่วนกลางเจาะทะลุเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง มีเมล็ดข้าวสีขาวลอยอยู่ตรงกลาง พื้นหลังเป็นแนวเมฆสีเทาบดบังดวงอาทิตย์ ซึ่งมีแสงสาดลงมาในแนวทะแยง ส่วนที่สองคือส่วนที่อยู่ด้านล่างของภาพแบ่งและแยกออกมาเป็นสี่ส่วนต่างหากจากส่วนบน โดยมีแนวเส้นสีเขียวขึ้นกลาง มีเมล็ดข้าวเปลือกห้าเมล็ดเรียงในแนวตั้ง เมล็ดที่หนึ่งด้านซ้ายมีพื้นหลังสีเหลืองแสดงลายเส้นในแนวเฉียงในลักษณะเหมือนทุ่งข้าว เมล็ดที่สองมีพื้นหลังสีเขียวเหลือง เมล็ดที่สามมีพื้นหลังสีเทา เมล็ดที่สี่มีพื้นหลังสีเขียวสด และเมล็ดที่ห้ามีพื้นหลังสีเหลืองสด

“ข้าวเปลือกคุณธรรม” เป็นภาพที่มีรูปแบบกึ่งนามธรรม (Semi Abstract) แสดงภาพเมล็ดข้าว และข้าวเปลือกในลักษณะให้ความสำคัญกับรูปแบบของธรรมชาติน้อยลง แต่สื่อถึงความมีบุญคุณและคุณธรรม

2. การจัดองค์ประกอบศิลป์

2.1 ความสมดุล

“ข้าวเปลือกคุณธรรม” เป็นภาพจิตรกรรม ที่มีการจัดสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) โดยมีเมล็ดข้าวสารสีขาวเป็นจุดศูนย์กลาง

2.2 จุดเด่น

เมล็ดข้าวเปลือกที่มีเมล็ดข้าวสารอยู่ในช่องสี่เหลี่ยมกึ่งกลางภาพเป็นจุดเด่นของภาพ

2.3 จังหวะ

องค์ประกอบที่เป็นข้าวเปลือกมีจังหวะแบบซ้ำๆ กันของรูปทรงและสี องค์ประกอบของเมฆมีจังหวะแบบเคลื่อนไหว โดยมีแสงในแนวทะแยงมีจังหวะแบบสลับกัน

2.4 สัดส่วน

“ข้าวเปลือกคุณธรรม” เป็นภาพที่แบ่งพื้นที่ภาพออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนบนซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของภาพแสดงเมล็ดข้าวเปลือก และข้าวสาร และส่วนล่างแสดงรูปทรงของเมล็ดข้าวในแนวตั้ง โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็นห้าส่วน แต่ให้สีของพื้นที่ที่แตกต่างกัน คือทางด้านซ้ายเป็นพื้นที่เหลืองมีลักษณะเส้นแสดงเหมือนทุ่งหญ้า ส่วนที่สองเป็นพื้นที่เขียว ส่วนที่สามเป็นพื้นที่ม่วง ส่วนที่สี่เป็นพื้นที่เขียวสดและส่วนที่ห้าเป็นพื้นที่เหลืองสด ซึ่งทั้งสองส่วนระหว่างส่วนบนกับส่วนล่างแยกออกด้วยแนวเส้นสีเขียว

2.5 ทิศทาง

ข้าวเปลือกมีทิศทางการเคลื่อนไหวในแนวตั้ง แนวเมฆมีทิศทางการเคลื่อนไหวในแนวนอนและแนวทะแยง ลำแสงด้านหลังข้าวเปลือกมีทิศทางในแนวทะแยง

2.6 ความกลมกลืนและความตัดกัน

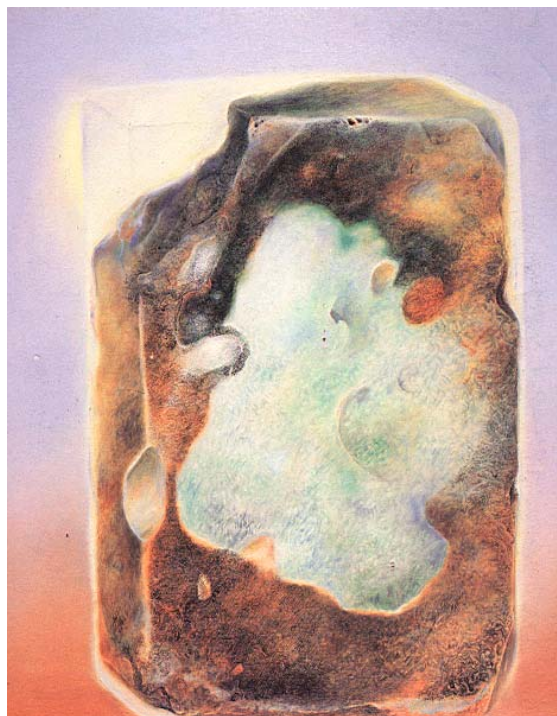
“ข้าวเปลือกคุณธรรม” เป็นภาพที่มีความกลมกลืน ที่เกิดจากรูปทรงของข้าวเปลือกทั้งพื้นที่ส่วนบนและพื้นที่ส่วนล่าง โดยมีความตัดกันด้วยแนวเส้นทแยง และเป็นภาพที่มีความกลมกลืนที่เกิดจากสีซึ่งใช้สีแสดงเมล็ดข้าวเปลือกที่สดและมีความเข้มจัดของสีสูง แสดงความตัดกันด้วยสีของพื้นหลังที่มีการลดค่าความสดใสของสีด้วยการผสมสีขาว

2.7 เอกภาพ

“ข้าวเปลือกคุณธรรม” เป็นภาพที่มีเอกภาพอันเกิดจากการประสานความกลมกลืนและความตัดกันด้วยองค์ประกอบของรูปทรงและสีที่เหมาะสมและกลมกลืน

3. สรุปเนื้อหาเชิงปรัชญาศิลปะ

ศิลปินได้สร้างสรรค์ภาพจิตรกรรมนี้เพื่อแสดงออกโดยใช้รูปแบบของธรรมชาติ สื่อเรื่องราวของเมล็ดข้าวและเมล็ดข้าวเปลือกในลักษณะกึ่งนามธรรม เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของความมีคุณธรรม และรู้จักบุญคุณของข้าว

ภาพประกอบที่ 69 ชื่อภาพ **อิฐอุยธยา** (2522) ผลงานสีน้ำมันบนผ้าใบ ขนาด 64X 78 ซม.

1. ลักษณะทั่วไปและรูปแบบ

“อิฐอุยธยา” เป็นภาพแสดงลักษณะของอิฐ ที่มีร่องรอยของความเก่าและเสื่อมสภาพ ซึ่งจัดวางรูปทรงของอิฐอยู่บริเวณกึ่งกลางภาพ อิฐมีสีน้ำตาล ตรงกลางมีร่องรอยของการสีกร่อน สีขาว คราบสีเขียว และจุดสีแดง พื้นหลังช่วงบน เป็นสีคราม ส่วนล่างเป็นพื้นสีส้มแดง

“อิฐอุยธยา” เป็นภาพที่มีรูปแบบกึ่งนามธรรม (Semi Abstract) แสดงองค์ประกอบของรูปร่าง รูปทรง ที่ว่าง สี และ พื้นผิว ตามรูปแบบธรรมชาติในลักษณะตัดทอน

2. การจัดองค์ประกอบศิลป์

2.1 ความสมดุล

“อิฐอุยุธยา” เป็นภาพจิตรกรรม ที่มีการจัดสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) โดยมีพื้นที่สีขาวกลางอิฐเป็นจุดเด่นหลัก

2.2 จุดเด่น

สีขาวตรงกลางอิฐเป็นจุดเด่นหลักของภาพ

2.3 จังหวะ

ลักษณะของพื้นผิวมีจังหวะในลักษณะเพิ่มพัฒนา ซึ่งเป็นจังหวะที่เกิดจากองค์ประกอบที่ค่อยๆ คลี่คลายเปลี่ยนแปลง ระหว่างหน่วยหนึ่งและอื่นต่อเนื่องกันไป

2.4 สัดส่วน

“อิฐอุยุธยา” เป็นภาพจิตรกรรมที่มีการจัดแบ่งพื้นที่ออกเป็นสองสัดส่วน คือ รูปทรงของอิฐ และพื้นที่ว่าง

2.5 ทิศทาง

อิฐมีพื้นผิวรอบนอกเคลื่อนไหวรอบรูปทรงในแนวตั้ง ส่วนพื้นที่สีขาวกลางอิฐมีทิศทางการเคลื่อนไหว รอบๆ สีขาว

2.6 ความกลมกลืนและความตัดกัน

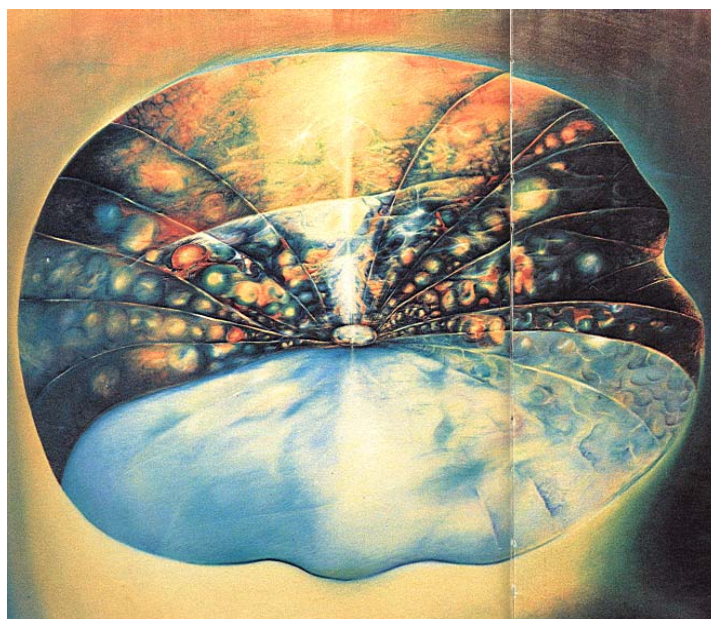
ลักษณะพื้นผิวของอิฐมีความกลมกลืนด้วยแนวเส้นอิสระ ที่แสดงร่องรอยลึกกร่อน โดยมีความตัดกันด้วยแนวเส้นตรงของอิฐที่ยังคงสภาพดีอยู่ และมีความกลมกลืนจากสีส่วนรวมที่อยู่ในโทนสีแดง

2.7 เอกภาพ

“อิฐอุยุธยา” เป็นภาพที่มีเอกภาพจากความกลมกลืนด้วยลักษณะพื้นผิวของรูปทรงและการใช้สีที่สัมพันธ์กับพื้นที่ว่าง

3. สรุปเนื้อหาเชิงปรัชญาศิลปะ

ศิลปินได้สร้างสรรค์ภาพจิตรกรรมนี้เพื่อแสดงสภาพของอิฐที่มีร่องรอยของความสึกกร่อน ในรูปแบบกึ่งนามธรรม สื่อให้เห็นวัตถุที่ผ่านการเวลาและกำลังเสื่อมสภาพโดยใช้อิฐอุยุธยาเป็นแบบ

ภาพประกอบที่ 70 ชื่อภาพ ภาพสะท้อนชีวิตบนใบบัว (2523) ผลงานสีน้ำมันบนผ้าใบขนาด 130 × 137 ซม.

1. ลักษณะทั่วไปและรูปแบบ

“ภาพสะท้อนชีวิตบนใบบัว” เป็นรูปใบบัวในมุมมองจากด้านบน ใบบัวมีสีเขียวเข้ม ส่วนบนเป็นสีเหลืองสด ศูนย์กลางของใบบัวมีลักษณะของหยดน้ำและแนวเส้นสีขาว สีเหลืองตัดกับขอบแนวเส้นที่ออกจากศูนย์กลางของใบบัว ระหว่างแนวเส้นมีสีส้มในลักษณะเป็นวงกลมเรียงจากศูนย์กลางออกสู่ด้านนอก ส่วนพื้นหลัง (Background) เป็นสีเหลือง สีเขียว และสีเขียวเข้ม

“ภาพสะท้อนชีวิตบนใบบัว” เป็นภาพที่มีรูปแบบกึ่งนามธรรม (Semi Abstract) แสดงองค์ประกอบของรูปทรงธรรมชาติในลักษณะตัดทอนรูปแบบ โดยเน้นด้านความอารมณ์และความรู้สึกมากกว่าแสดงความเหมือนจริง

2. การจัดองค์ประกอบศิลป์

2.1 ความสมดุล

“ภาพสะท้อนชีวิตบนใบบัว” เป็นภาพจิตรกรรมที่มีการจัดสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) กึ่งกลางใบบัวเป็นจุดศูนย์กลาง

2.2 จุดเด่น

บริเวณขอบใบบัวสีเหลืองด้านบนเป็นจุดเด่นหลักของภาพ และกึ่งกลางใบบัวเป็นจุดเด่นรอง

2.3 จังหวะ

ลักษณะของจุดกลมบนใบบัวมีจังหวะแบบเพิ่มพัฒนา ส่วนแนวเส้นของใบบัวมีจังหวะแบบเคลื่อนไหว

2.4 สัดส่วน

“ภาพสะท้อนชีวิตบนใบบัว” เป็นภาพที่จัดแบ่งสัดส่วนออกเป็นสองส่วนคือส่วนที่เป็นรูปทรงและส่วนที่เป็นพื้นที่ว่างรอบรูปทรง โดยจัดวางใบบัวในลักษณะเต็มพื้นที่ภาพ

2.5 ทิศทาง

แนวเส้นและจุดบนใบบัวมีทิศทางเป็นรัศมีออกจากศูนย์กลาง

2.6 ความกลมกลืนและความตัดกัน

“ภาพสะท้อนชีวิตบนใบบัว” เป็นภาพที่มีความกลมกลืนของรูปร่าง รูปทรง และการใช้สีที่กลมกลืนกัน โดยแสดงความตัดกันด้วยการสร้างความแตกต่างของสีระหว่างส่วนบนที่มีสีสดใส สดใส และส่วนล่างของใบบัวแสดงสีในลักษณะที่เรียบและลดความสดใส

2.7 เอกภาพ

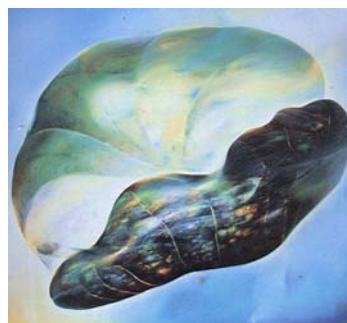
“ภาพสะท้อนชีวิตบนใบบัว” เป็นภาพที่มีเอกภาพด้วยความกลมกลืนของรูปทรงและการให้สีที่เหมาะสมและสัมพันธ์กับพื้นที่ว่างตลอดทั้งภาพ

3. สรุปเนื้อหาเชิงปรัชญาศิลปะ

ศิลปินได้สร้างสรรค์ภาพจิตรกรรมนี้เพื่อแสดงออกความจริงของธรรมชาติ โดยใช้รูปแบบของใบบัวแสดงเส้นสีบนพื้นผิวของใบบัวในลักษณะกึ่งนามธรรม โดยสื่อแทนภาพสะท้อนของชีวิต ใบบัวส่วนบนสะท้อนความฟุ้งเฟ้อ ทันสมัย ใบบัวส่วนล่างสะท้อนความสมถะ สงบและเรียบง่าย

ภาพประกอบที่ 71 ชื่อภาพ ไบบัว (1)
(2523) ผลงานสีน้ำมันบนผ้าใบ
ขนาด 136X 196 ซม.

ภาพประกอบที่ 72 ชื่อภาพ ไบบัว (2)
(2523) ผลงานสีน้ำมันบนผ้าใบ
ขนาด 130 X 137 ซม.

1. ลักษณะทั่วไปและรูปแบบ

“ไบบัว”(1)(2) เป็นภาพของไบบัวจัดวางองค์ประกอบของไบบัวอยู่บริเวณกึ่งกลางภาพ ภาพไบบัว (1) ไบบัวเป็นสีส้ม สีเขียวเขียวสด และมีหยดน้ำและรูปทรงกลมเรียงอยู่ตามแนวเส้นของไบบัว ส่วนขอบมีมีลักษณะเรืองแสง โดยใช้สีเหลืองและสีเขียว พื้นหลังด้านบนเป็นสีส้มด้านล่างเป็นสีม่วง ภาพไบบัว (2) เป็นภาพที่มองจากด้านข้าง มีพื้นหลังเป็นสีฟ้าและสีน้ำเงิน แสดงจุดใต้ไบบัวด้วยสีส้ม สีเขียว และสีเขียวอ่อน พื้นใต้ไบบัวมีสีเขียวเข้ม ด้านบนของไบบัวเป็นเขียวอ่อน

“ไบบัว”(1)(2) เป็นภาพที่มีรูปแบบกึ่งนามธรรม (Semi Abstract) ที่ได้ตัดทอนจากรูปทรงเดิมตามธรรมชาติ แสดงเพียงรูปทรงของธรรมชาติโดยเน้นอารมณ์และความรู้สึก โดยไม่คำนึงถึงความเหมือนจริงตามรูปแบบของธรรมชาติ

2. การจัดองค์ประกอบศิลป์

2.1 ความสมดุล

“ใบบัว” (1) (2) เป็นภาพจิตรกรรมที่มีการจัดสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) กึ่งกลางใบบัวเป็นจุดศูนย์กลาง

2.2 จุดเด่น

“ใบบัว” (1) กึ่งกลางของใบบัวเป็นจุดเด่นของภาพ

“ใบบัว” (2) บริเวณขอบใบกึ่งกลางภาพเป็นจุดเด่นของภาพ

2.3 จังหวะ

“ใบบัว” (1) (2) ลักษณะของจุดกลมบนใบบัวมีจังหวะแบบเพิ่มพัฒนา ส่วนแนวเส้นของใบบัวมีจังหวะแบบเคลื่อนไหว

2.4 สัดส่วน

“ใบบัว” (1) (2) เป็นภาพที่จัดแบ่งสัดส่วนออกเป็นสองส่วนคือส่วนที่เป็นรูปทรงและส่วนที่เป็นพื้นที่ว่างรอบรูปทรง โดยจัดวางใบบัวในลักษณะเต็มพื้นที่ภาพ

2.5 ทิศทาง

“ใบบัว” (1) แนวเส้นและจุดบนใบบัวมีทิศทางเป็นรัศมีออกจากศูนย์กลาง

“ใบบัว” (2) ส่วนบนของใบบัวมีทิศทางเป็นรัศมีออกจากศูนย์กลาง ส่วนล่าง มีแนวเส้นและวงกลมของสีมีทิศทางในแนวทะแยง

2.6 ความกลมกลืนและความตัดกัน

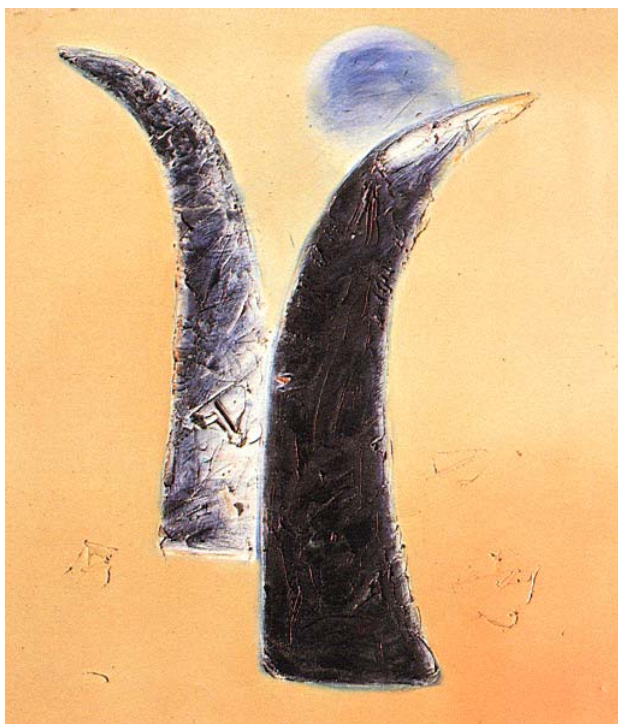
“ใบบัว” (1) (2) เป็นภาพที่มีความกลมกลืนของรูปร่าง รูปทรง และการใช้สีที่กลมกลืนกัน โดยแสดงความตัดกันด้วยการสร้างความแตกต่างของสีระหว่างส่วนบน และส่วนล่าง

2.7 เอกภาพ

“ใบบัว” (1) (2) เป็นภาพที่มีเอกภาพด้วยความกลมกลืนของรูปทรงและการให้สีที่เหมาะสมและสัมพันธ์กับพื้นที่ว่างตลอดทั้งภาพ

3. สรุปเนื้อหาเชิงปรัชญาศิลปะ

ศิลปินได้สร้างสรรค์ภาพจิตรกรรมนี้โดยใช้รูปแบบของใบบัวแสดงเส้นสีบนพื้นผิวของใบบัวในลักษณะกึ่งนามธรรม สะท้อนสังคมด้วยความแตกต่างของสีที่ดูชัดและสีที่เรียบง่ายระหว่างด้านล่างและด้านบน ภาพ“ใบบัว” (1) แสดงออกถึงความศรัทธาและการเจริญเติบโต ส่วนภาพ“ใบบัว” (2) แสดงออกถึงความสงบ

ภาพประกอบที่ 73 ชื่อภาพ **เขาควายเป็นสัน** (2524) ผลงานสีน้ำมันบนผ้าใบ ขนาด 80×94 ซม.

1. ลักษณะทั่วไปและรูปแบบ

“เขาควายเป็นสัน” เป็นภาพเขาควายสองเขาวางอยู่ในแนวตั้งบนพื้นที่ว่างสีเหลืองส้ม เขาควายส่วนหน้าสุดเป็นสีดำเข้ม ส่วนปลายเป็นสีขาวหันไปทางขวาของภาพ เขาควายที่อยู่ด้านหลังเป็นสีดำเทา ฐานด้านในเป็นสีขาว พื้นหลังมีวงกลมสีขาวอมฟ้าอยู่เหนือเขาควายอันแรก

“เขาควายเป็นสัน” เป็นภาพที่มีรูปแบบกึ่งนามธรรม (Semi Abstract) ศิลปินแสดงรูปทรงธรรมชาติโดยเน้นอารมณ์และความรู้สึกมากกว่าการเลียนแบบให้เหมือนจริงตามธรรมชาติ